

בעזרת השם יתברך

ספר
אֲשֶׁר הָיָה אֶל יוֹאֵל

דברות קודש שזכינו לשמוע מראש הישיבה
שליט"א, שבת קודש פרשת שלח, מברכים
חודש תמוז, שנת תשפ"ב לפרט קטן,
בויליאמסבורג יע"א, בשלט סעודות.

ארויסגעגעבן דורך
"קרן הדפסה היכל הקודש"

שֶׁבֶת קוֹדֵשׁ פְּרִשְׁת שְׁלַח, מְבָרְכִים חוֹדֵשׁ תַּמוּז, שְׁנַת
 תשפ"ב לַפְּרִט קָטָן, שֶׁהָא רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א
 בּוּיִלְיָאמְסִבּוּרְג יע"א. בְּסֵעוּדָה שְׁלִישִׁית לִימַד רֵאשׁ
 הַיְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א מֵתוֹךְ הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן קפז.

לפני שראש הישיבה שליט"א התחיל את השיעור שרו את הניגון: "רבונו
 של עולם, האב שוין אויף מיר רחמנות, איך וויל זיין אן ערליכער איד".

[בתרגום חופשי: "רבונו של עולם, תרחם עלי, אני רוצה להיות יהודי
 כשר"]

רבינו הקדוש אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן קפז):

דוֹד הַמְּלֶךְ אומר (תהלים סב, יג): וְלֶךְ ה' הַחֶסֶד, כִּי אֶתָּה תִשְׁלַם לְאִישׁ
 כְּמַעֲשָׂהוּ. הֵינּוּ שֶׁהוּא חֶסֶד גְּדוֹל מֵאֵת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא מְשַׁלֵּם לְאָדָם עוֹנֵשׁ
 מְדָה כְּנֶגֶד מְדָה, שְׁעַל־דִּי־זָה הוּא מִבֵּין לְפִשְׁפִּשׁ בְּמַעֲשָׂיו וְלִידַע הַחֶטָּא שֶׁפָּגַם
 בּוֹ וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, כִּי אִם אָדָם הִיָּה מִקְּבֵל סֵתָם עוֹנֵשׁ הוּא לֹא הִיָּה יוֹדֵעַ עַל מֵה
 הוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה, אֲבָל כְּשֶׁהַעוֹנֵשׁ הוּא עִם חֶשְׁבוֹן מְדוּיק, בְּמִידָה עַל
 מֵה שֶׁהוּא צָרִיךְ לַחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה, יוֹדֵעַ הָאָדָם עַל מֵה הוּא צָרִיךְ לַחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה.
 אִךְ יָדַע, שֶׁעַקֵּר מֵה שֶׁמְשַׁלֵּם הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ מְדָה בְּמְדָה, הוּא בְּאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, כְּמֵה
 שֶׁכְּתוּב (איוב כ, כז): יִגְלוּ שָׁמַיִם עוֹנֵוֹ וְאַרְצֵן מִתְקוּמָמָה לוֹ, אֶרֶץ הֵינּוּ בְּחִינּוֹת
 אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הִיא מִתְקוּמָמָה לוֹ וְשֵׁם נִתְגַּלָּה עוֹנֵוֹ, כִּי שֵׁם מְדַקְדְּקִין לְשַׁלֵּם
 לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂהוּ, מְדָה כְּנֶגֶד מְדָה.

זָה שֶׁכְּתוּב עַל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְעַם זֶה מִסְבִּיר רַבִּינוּ אֵת הַכְּתוּב בְּפִרְשָׁה
 (בְּמִדְבָּר יג, לב): אֶרֶץ אֲכָלֶת יוֹשְׁבֶיהָ - רְאשֵׁי־תִבּוֹת: אֶתָּה תִשְׁלַם לְאִישׁ
 כְּמַעֲשָׂהוּ, כְּנ"ל, וְעַל כֵּן הַיּוֹשְׁבִים שֵׁם בְּאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם עַל הָרֵב יִסּוּרִין,
 מִחֲמַת שֶׁמִּמְהֵרִין שֵׁם לְשַׁלֵּם לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂהוּ:

'אָרֶץ יִשְׂרָאֵל' הַכוּוּנָה ל'אַמוּנָה'

אמר ראש הישיבה שליט"א: סתם כך כשמגיע לאדם צרה הוא תולה את זה בטבע, מקרה ומזל, למה קיבלתי דו"ח מהשוטר? כי כך קרה... אבל אדם שחי בארץ ישראל רואה איך שכל מה שקורה זה מהשם יתברך, מִדָּה פְּנִיָּד מִדָּה.

מה הכוונה 'לגור בארץ ישראל'? אומר רבינו (עיינן לקוטי מוהר"ן חלק א, סימן קנה; ועוד מקומות) ש'אָרֶץ יִשְׂרָאֵל' הַכוּוּנָה ל'אַמוּנָה'. לא משנה איפה גרים, אפשר לגור בארץ ישראל בלי שום שייכות לארץ ישראל, ואפשר לגור בחוץ לארץ ולגור בארץ ישראל.

ארץ ישראל הכוונה לאמונה, כשאדם חי עם אמונה, הוא חי עם השם יתברך, הוא יכול לראות איך שהשם משלם לו מידה כנגד מידה, כל דבר שקורה לו הוא מיד מקשר מדוע השם הביא לו את זה ומה הוא צריך לתקן כעת.

אני יודע למה

מוהר"א ש מספר, החתם סופר הקדוש זכותו יגן עלינו הלך פעם לטייל עם התלמידים שלו, באמצע הדרך נפרם ונפל לו כפתור, הוא מיד נענה ואמר: "רבונו של עולם אני יודע למה עשית לי את זה, אני עכשיו עושה תשובה", זה צדיק, הוא גר בארץ ישראל, הוא חי עם השם יתברך, כשנופל לו כפתור הוא לא תולה את זה במקרה, 'כי נתקעתי במשהו בגלל זה זה נפל', רק הוא יודע למה זה קרה, השם רוצה שאני אעשה תשובה.

אנחנו רחוקים מזה, אנחנו לא יודעים כלום, אבל אם מציינים לרבינו, עושים התבודדות, חיים גם בארץ ישראל, עם אמונה, שכל מה שקורה זה לא במקרה רק זה מגיע מהשם יתברך. היה סיפור אצל רבינו, רבינו נסע פעם בדרך, פתאום הגיחו קבוצה של כלבים אימתניים והתחילו לנבוח וכו', רבינו הוציא את ראשו מחלון העגלה ואמר לכלבים: "אני יודע הכל, אני יודע מי אתם, ואני יודע מאיפה אתם מגיעים", ומיד כולם ברחו.

שנים אחר כך קרה אותו סיפור עם רבי נתן, הוא נסע באותה דרך, לפתע הגיחו קבוצת כלבים והתחילו לנבוח וכו', אז רבי נתן הוציא את ראשו מהעגלה והוא אמר להם: "פעם אחת נסעתי עם רבינו על הדרך הזאת והגיעו כלבים, ורבינו אמר: 'אני יודע הכל, אני יודע מי אתם, ואני יודע מאיפה אתם מגיעים', והכלבים ברחו, אני אומר לכם שאני לא יודע, אני לא יודע כלום". וכל הכלבים ברחו.

אני באמת לא יודע כלום...

מוהרא"ש סיפר שגם לו היה כזה סיפור, פעם אחת שהוא הלך להתבודד ביער, הגיחו לפתע הרבה כלבים, הם נבחו ונבחו, הוא לא ידע מה לעשות, אז הוא קרא לעברם: "כשלרבינו היה כזה סיפור רבינו אמר: 'אני יודע', כשלרבי נתן היה כזה סיפור הוא אמר: 'אני לא יודע כלום', ואני אומר שאני באמת לא יודע כלום", וכל הכלבים ברחו. מוהרא"ש סיים את הסיפור שזה פלא למה הכלבים ברחו, רק מקום שמדברים מרבינו כלבים בורחים ממנו.

רואים מזה שהצדיקים יודעים הכל, הם יודעים למה הכפתור נפל, ומי הם הכלבים, ואנחנו בוודאי לא יודעים כלום, אבל אם חיים עם רבינו, חיים עם צדיקים, חיים בארץ ישראל. חיים עם אמונה, מבקשים מהשם: "רבונו של עולם מדוע זה קרה לי, אני עושה תשובה, תגיד לי השם יתברך מה עלי לתקן".

לא נופל 'פְּתָקָא מִן הַשָּׁמַיִם', שהמכונת כביסה נשברה בגלל שעשית כך וכך, רק צריך לבד לעשות חשבון הנפש מה צריך לתקן.

קללות

יכול להיות גם שתגיע לפעמים צרה בגלל שהאדם התעצבן והוציא קללה מהפה, כמו ששלמה המלך אומר (מְשָׁלִי כו, ב): "פִּצְפוֹר לָנוּד, פְּדִרוֹר לְעוֹף, בֵּן קְלָלַת חַנָּם לֹא תָבֵא", כמו ציפור שעפה מהקן שלה כדי לחפש אוכל ואחר כך היא חוזרת, כך אותו הדבר אדם שמקלל מישהו הקללה חוזרת למי שקילל, לפעמים לא קולטים, אדם אוחז באמצע העבודה ומישהו מעצבן אותו, והוא

מוציא קללה מהפה, שיידע שזה יכול לחזור חס ושלום עליו בעצמו.

כשאדם רואה שמהו הולך לו קשה, הוא איבד את פרנסתו, או שמישהו גנב ממנו כסף, הוא צריך לעשות חשבון הנפש, אולי אני צריך להתחיל מחדש לדבר אל השם. זהו דבר שלא עולה הרי כסף, זאת לא עבודה כל כך קשה כמו תעניות וסיגופים. רק הקושי הוא האמונה בזה, שאפילו אני האדם הפשוט יכול גם לזכות לדבר אל השם יתברך והשם מקשיב לי.

אדם צריך לבקש מהשם יתברך: "רבונו של עולם אני כל כך רחוק ממך, אני כל כך רחוק מכל הדברים של הצדיקים, אבל אני רוצה לחיות בארץ ישראל, אני רוצה לחיות עם אמונה, אני רוצה לדעת בכל מקרה שקורה מה עלי לתקן".

כל זמן שהאדם לא יודע מה הוא צריך לתקן, הוא לא יודע מה זה מידה כנגד מידה, אפשר לעשות תשובה בכלליות, "רבונו של עולם אני עושה תשובה על כל מה שחטאתי, אני רוצה להיות טוב". זה נקרא שהאדם גר בארץ ישראל, אדם שחי עם חשבון הנפש שכל מה שקורה איתו הוא בכדי לקרב אותו אל השם יתברך.

השם יתברך טוב

השם יעזור שנציית לרבינו, ונחדיר בעצמינו שכל דבר שקורה בעולם הוא עם חשבון מדויק מן השמים, השם יתברך טוב, "טוב ה' לְכָל יִרְחָמֵנו עַל כָּל מַעֲשָׂיו" (תהלים קמה, ט), השם טוב לכל אחד, ומרחם על כולם, השם מביא לי את זה בכדי שאתקן את מעשי.

אז רצים לרבינו...

למדנו היום בבוקר בסיפורי מעשיות את המעשה של הבעל תפילה (מַעֲשֵׂה יב, מִבְּעַל תְּפִלָּה) שהבעל תפילה ניסה לדבר עם המדינה של עשירים, שהם יתחילו לחיות עם תכלית, כולם צחקו ממנו, עד שה'גבור' הגיע והם מאוד נבהלו, אז הם התחילו להקשיב למה שהבעל תפילה מדבר אליהם.

אדם חושב: 'בשביל מה אני צריך את רבינו? בשביל מה שאציית לרבינו? בשביל מה אני צריך התבודדות? בשביל מה אני צריך סדר דרך הלימוד? ובשביל מה צריך בכלל לדבר כל כך הרבה מכל העצות?' אבל כשה'גבור' מגיע או אז רצים לרבינו, חבל לחכות שהגיבור יפתיע אותנו, בואו נדבר כבר עכשיו אל השם יתברך, בואו נתחיל כבר עכשיו ללמוד, בואו נתחיל ללכת לבית הכנסת להתפלל שְׁחֲרִית, מְנַחָה וּמַעֲרִיב.

בואו נתחיל לחיות עם השם יתברך, נזכור שהשם נמצא כאן, כל דבר מגיע ממנו יתברך, אשתי זה מהשם, הילדים שלי זה מהשם, וזה שאני מחכה לילדים זה גם מהשם, הכל עם חשבון.

מי נותן לי פרנסה?

בגלל שאני כזה מוצלח יש לי פרנסה? רואים אנשים יותר מוצלחים ממני שאין להם פרנסה, רק הכל זה מהשם יתברך, כמו ששלמה המלך אומר (קֹהֶלֶת ט, יא): "לֹא לְחֻכְמִים לֶחֶם", אין קשר בין הפְּרִינְסָה לאדם, "וְגַם לֹא לְנַבְנִים עֶשֶׂר, וְגַם לֹא לְיַדְעִים חֵן"; הכל זה רק מהשם יתברך.

את זה אפשר לראות בבירור, אדם יכול למכור שטות וכולם רצים אחריו, הוא הופך לעשיר, לעומת זאת השני מוכר דבר יותר נצרך ואף אחד לא מגיע לקנות אצלו, הכל קשור להשם יתברך, ואם אני צריך פרנסה אני אלך עוד הפעם אל השם יתברך ואני אבקש ממנו: "רבונו של עולם תן לי פרנסה", כך יהיה לי פרנסה.

השם יעזור שנציית לרבינו, כך יהיו לנו חיים יפים, אָמֵן.

אחר כך שר ראש הישיבה שְׁלִיט"א לְכַבֹּד רֹאשׁ חוֹדֵשׁ אֶת הַנִּיגוּן: "יְחַדְּשֵׁהוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם. לְטוֹבָה וְלְבִרְכָה. לְשִׁשׁוֹן וְלְשִׁמְחָה. לְיִשׁוּעָה וְלְנַחְמָה. לְפְרִינְסָה טוֹבָה וְלְכֻלְכְּלָה. לְחַיִּים טוֹבִים וְלְשְׁלוֹם. לְשִׁמְעוֹת טוֹבוֹת. וְלְבִשׁוּרוֹת טוֹבוֹת. וְלְגִשְׁמִים בְּעֵתָם. וְלְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה. וְלְגְאוּלָּה קְרוּבָה וְנֹאמֵר אָמֵן."